

Współrzędne geograficzne

1. Cele lekcji

Cel ogólny: utrwalenie umiejętności odczytywania współrzędnych geograficznych.

a) Wiadomości

Uczeń wie:

- co to jest długość geograficzna,
- co to jest szerokość geograficzna,
- co to jest południk, równoleżnik, równik i siatka geograficzna.

b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- odczytać współrzędne geograficzne,
- wskazać na podstawie współrzędnych geograficznych miejsca na Ziemi,
- poprawnie odczytywać dane w atlasie.

c) Postawy

Uczeń:

- uczy się pracować w zespole,
- bierze aktywny udział w lekcji.

2. Metoda i forma pracy

Pogadanka, praca w grupach.

3. Środki dydaktyczne

Atlas, kartki z opisem wycieczki, karta pracy, słownik terminów geograficznych.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Czynności organizacyjne, powitanie, sprawdzenie listy obecności.

Podanie i zapisanie na tablicy tematu lekcji, podanie celów lekcji.

Nauczyciel prosi o otwarcie atlasów na dowolnej stronie i podanie cech mapy. Uczniowie powinni wymienić skalę, legendę i siatkę kartograficzną. Na tej podstawie nauczyciel wprowadza pojęcie południk i równoleżnik. Wskazuje na odmienne cechy równika i południka 0°.

b) Faza realizacyjna

Nauczyciel prosi o sprawdzenie w atlasach, czy każdy południk i równoleżnik ma swoją wartość. Wyjaśnia podział na dwie półkule: południk 0° dzieli na wschód i zachód, a równik na północ i południe.

Nauczyciel wprowadza pojęcie długości i szerokość geograficznej. Jednego z uczniów prosi o odszukanie w słowniku tych terminów. Uczniowie zapisują definicje do zeszytów:

- długość geograficzna – kąt dwuścienny zawarty pomiędzy płaszczyzną południka 0° a płaszczyzną południka przechodzącego przez dany punkt; długość geograficzna może być albo zachodnia (W) albo wschodnia (E).
- szerokość geograficzna – kąt dwuścienny zawarty pomiędzy płaszczyzną równika a płaszczyzną równoleżnika przechodzącego przez dany punkt; szerokość geograficzna może być albo północna (N) albo południowa (S).

Nauczyciel prosi o dobranie się w pary i wprowadza do następnego ćwiczenia: uczniowie wybierają się na wycieczkę po świecie, mają podane miasta, przez które przejeżdżają ([załącznik 1](#)); zadanie polega na wpisaniu w puste miejsca współrzędnych geograficznych. Każda para otrzymuje inne miasta (można przygotować np. trzy grupy miast). Czas pracy wynosi około 7-10 minut. Po upływie czasu nauczyciel prosi przedstawicieli grup o odczytanie odpowiedzi. Wspólnie z pozostałymi uczniami koryguje błędy. Prosi o wklejenie kartki do zeszytu.

c) Faza podsumowująca

Każdy uczeń dostaje kartkę z zadaniem ([załącznik 2](#)).

5. Bibliografia

1. Flis J., Słownik terminów geograficznych, WSiP, Warszawa 1997.
2. Wiedeński M., Atlas geograficzny dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowane i technikum, Wydawnictwo Ortus, Olsztyn 2005.

6. Załączniki

a) Karta pracy ucznia

[załącznik 1](#)

Zamiast miast – oznaczonych w tekście cyframi – wpisz w wolne miejsca ich współrzędne geograficzne.

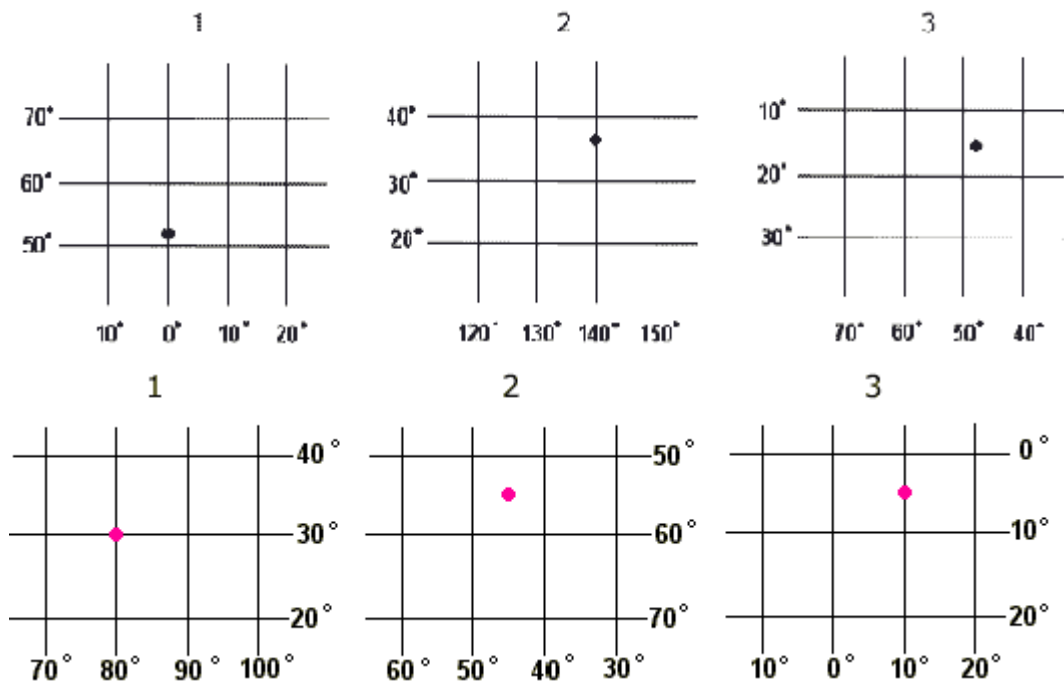
Dnia 28. 05. 2006 roku wybraliśmy się na wycieczkę autokarową do (1)
Nasz autokar wyruszył z (2) o godzinie 9.00. Po drodze mijaliśmy
(3) oraz (4) Na nocleg zatrzymaliśmy się w
(5) Rano wyruszyliśmy w drogę powrotną.

- (1) Tokio
- (2) Lublin

- (3) Berlin
- (4) Paryż
- (5) Lizbona

załącznik 2

Odczytaj współrzędne geograficzne podanych punktów:

b) Zadanie domowe

Na podstawie atlasu odczytaj współrzędne geograficzne 5 wybranych przez Ciebie stolic w Europie (nie mogą być to te same, których współrzędne określałeś podczas lekcji).

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

Scenariusz lekcji dla klasy I.